

**PREDLOG ZAKONA O DOLGOTRAJNI OSKRBI
JE BISTVEN KORAK NAPREJ PRI VARSTVU NAJBOLJ RANLJIVIH
Janez Cigler Kralj**

Minister Janez Cigler Kralj

Foto: MDDSZ

Skrb za starejše je prednostna naloga mojega mandata in ključna tema dela ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Resno sem mislil, ko sem ob prevzemu funkcije obljubil, da bom boril za **dodatna finančna sredstva, ki so potrebna za ureditev dveh ključnih sistemskih problemov domov, to je kadrovska in finančna podhranjenost domov.** Na ta dva problema je še dodatno opozorila epidemija. Potrebe po celotni državi so pereče, kar zaznam tako iz pogovorov s stanovalci domov, ki jih obiskujem, njihovimi svojci, direktorji in zaposlenimi v domovih za starejše, župani itd. Veliko sem na terenu in za iskrene odzive ljudi sem hvaležen. Oni so moje vodilo pri delu, ki ga opravljam in odločitvah, ki jih sprejemam.

V pol leta, kar zasedam ministrsko funkcijo, sem si z vso odgovornostjo zadal, da naredim tisto, kar ljudje pričakujejo. **Od prevzema ministrske funkcije marca letošnjega leta, smo z ekipo pognali kolesje, ki je mirovalo zadnjih 10-15 let, ali še več.** Težko je reči, da ni bilo nič narejeno, a zagotovo ni bilo narejeno dovolj.

Kje smo torej danes? Domove za starejše bomo kadrovsko okrepili, gradile se bodo nove kapacitete, pred javnostjo je predlog zakona o dolgotrajni oskrbi. Zelo sem vesel, da smo uspeli zagotoviti finančna sredstva

za cca 620 dodatnega kadra za vse izvajalce institucionalnega varstva v javni mreži, pri čemer bo več kot 550 dodatnih zaposlitev v domovih za starejše. Poleg tega smo v tem času, v spopadu z posledicami koronavirusa COVID-19, sprejeli vse potrebne ukrepe za ohranitev številnih delovnih mest in pomoč vsem v stiski. Kot rečeno sem trdno odločen, da področju varstva starejših naredimo premik naprej. Majhne a za sistem velike korake že delamo, s predlogom zakona o dolgotrajni oskrbi pa bomo vse te korake tudi povezali v celoten sistem, ki mora biti ljudem dostopen, prijazen, ki mora zadovoljiti potrebe posameznika in tudi finančno dosegljiv.

Pri novem zakonu bi rad poudaril tri stvari, ki se mi zdijo ključne za področje, ki ga vodim. **Pomembno je, da bo nov sistem dolgotrajne oskrbe omogočil starejšim, da čim dlje ostanejo doma, v domačem okolju, z vsa oporo, ki jo potrebujejo.** Če ljudje ne morejo ostati doma pa je potrebno, da jim zagotovimo dostojanstveno bivanje v instituciji glede na njihove potrebe in želje. Pri tem je ključno, da ohranjamo socialni vidik bivanja starejših v domovih, saj sem prepričan, da se morajo ljudje v domovih počutiti, kot da so doma. Nenazadnje pa predlog zakona tudi predvideva t.i. negovalne domove za primere, ko ljudje potrebujejo dolgotrajno nego in več zdravstvene oskrbe.

Skupni imenovalec tega predloga zakona je zagotoviti različne in kvalitetne storitve, ter zagotoviti finančno dosegljivo oskrbo za starejše. Kot minister, bom storil vse, da se slovenski starostniki starajo dostojanstveno, človeka vredno in s spoštovanjem, ki si ga zaslužijo. Hvala vsem, ki me podpirajo na mojih prizadevanjih, stvari premakniti na bolje.

Ob seznanitvi javnosti s predlogom zakona, smo naprosili ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Janeza Ciglerja Kralja, ki se je odzval vabilu uredništva. Njegov zapis bo tudi podlaga za eno od prihodnjih radijskih oddaj, ko ga bomo po končani javni razpravi tudi povabili v studio.

SPROŠČENI POGOVOR NA PRELEP POLETNI DAN

Izvajalka Simona in Helena, uporabnica programa Veriga

Foto: S.B.

Izvajalka posebnega socialnega programa **Veriga psihosocialne oskrbe in druženja** je skupaj z uporabnico programa Heleno odkrivala znamenitosti in lepote, ki jih ponuja mesto Kranj. Druženje je potekalo ob sproščnem pogovoru na vroč poletni dan. Vmes sta si tudi privoščile kavico in se ohladile ob kepici sladoleda. (kl)

DRUŠTVO SOŽITJE V ŠENTJURJU JE ZELO DEJAVNO

Martina Režek

Foto: B.P.

Društva, ki spadajo v **Zvezo društvo Sožitje** za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Slovenije, so zvečine zelo dejavna. Eno takih je tudi **Društvo Sožitje Šentjur**, ki ima 230 članov in ki deluje na področju občin Šentjur in Dobje. V zadnjih dveh mesecih so izvedli tudi dva tabora vseživljenjskega učenja in to v Izoli ter na Pohorju, kjer so spoznavali zdravilne rastline.

V septembru pa bodo organizirali podoben **tabor v Zrečah**, ki pa bo namenjen izključno osebam s težko motnjo v duševnem razvoju. Zato bo na Zrečah imel vsak udeleženec svojega spremljevalca.

Tabori so bili letos pod velikim vprašajem, kajti večina članov Sožitja spada med rizične skupine prebivalstva. Po drugi strani pa so bile napovedi za izvedbo taborov na Hrvaškem tudi slabe že v mesecu maju, tako da so se odločili za izvedbe v domovini.

Skoraj četrto stoletje bo minilo odkar je **Martina Režek** pričela s svojim delom v Sožitju. Takrat je bila šoferka, ki je vozila uporabnike na različne lokacije, predvsem pa na usposabljanje v Zavod v Dobrni, in tudi v VDC-je in deloma še dandanes, kot predsednica društva Sožitje, počne tudi to. Sicer pa je zaposlena v Varstveno delovnem centru v Šentjurju, predsednica pa je že 10. leto.

Martina Režek je po poklicu strojni tehnik ter je tako tudi najbolj primerna za delovno inštruktorico v Varstveno delovnem centru, saj zna odpraviti vrsto morebitnih tehničnih zapletljajev. Svoje življenje pa si je »popestrila« tudi z dolgoletnim delom v prostovoljnem gasilskem društvu, kjer še danes odhaja na številna tekmovanja kot veteranka in je tudi gasilska častnica.

Vse to in še več pa boste lahko izvedeli v oddaji za invalide na **Radiu Štajerski val**, kjer bo to soboto, **5. septembra**, spregovorila v pogovoru z Borutom Pogačnikom. Oddaja, ki jo lahko poslušate na frekvencah **93,7 in 87,6 Mhz**, bo med **14. in 15. uro**.

KAKO DO UGODNOSTI ZA INVALIDE?

Borut Sever

ZPIZ ne pokriva stroškov predelave vozila

Foto: Renault

Po informacijah, ki jih imamo **neposredno**, **ZPIZ ne pokriva stroškov predelave vozila**. Posredno je možno pri **posameznih invalidih to uveljavljati pri prilagoditvi delovnega mesta**, v primeru, da to zahteva njihovo delo.

Invalidi, ki **niso v delovnem razmerju**, ne opravljajo samostojne registrirane dejavnosti in niso poslovodne osebe gospodarske družbe ali direktor zasebnega zavoda, so upravičeni do brezplačnega prevoza v medkrajevnem linijskem prevozu potnikov v notranjem cestnem in železniškem prometu, kjer se izkazujejo z EU kartice ugodnosti za invalide.

Nekatera mesta pod določenimi pogoji **omogočajo invalidom tudi brezplačne prevoze v mestnem avtobusnem prevozu**, nekatere občine pa tudi organizirajo prevoz za svoje občane invalide, kar pa je potrebno preveriti pri posameznih občinah.

Zakon o izenačevanju možnosti invalidov v 21. členu določa tudi plačilo stroškov prilagoditve vozila, ki ga lahko uveljavlja invalid, ki je zaradi invalidnosti gibalno oviran in lahko vozilo upravlja sam le, če je prilagojeno, ter invalid, ki sam ne upravlja vozila, prilagoditev pa je nujno potrebna za vstop invalida v vozilo in varno vožnjo.

V tem primeru lahko invalid uveljavlja stroške za naprave in pripomočke za premostitev višinske razlike pri vstopu v vozilo ter za ustrezne sisteme za pritrditev vozička v vozilo, ravno tako **enkrat na šest let**. Pravico se uveljavlja na Upravni enoti.

PREDSTAVITEV PESNIŠKE ZBIRKE AVTORICE MIRJANE ŠERNEK
Matej Žnuderl

Mirjana in Milan Šernek sta bila junija gostja oddaje Odrpta dlan na Radiu Zeleni Val Foto: B.P.

Imam vse
Vse imam, a samo sebe,
sem pozabila na prepihu.
Stopam po mehki
perzijski preprogi,
a sanje se skrivajo pod njo.
Na odru življenja
je ostal pramen las,
ki zakriva obraz.

V sklopu praznovanj ob 100-letnici Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije vas **v sredo, 9. septembra 2020, ob 11. uri** vljudno vabimo na predstavitev pesniške zbirke

»Dotik« avtorice **Mirjane Šernek**.

Predstavitev pesniške zbirke, ki bo glasbeno obarvana bo **v prostorih Knjižnice slepih in slabovidnih Minke Skaberne, Kotnikova 32, Ljubljana**. Program bo popestrila **recitacijska skupina Knjižnice Grosuplje ter vokalisticke iz glasbene šole Alenke Gotar**. Dogodek bo **povezoval Franci Zorko**.

Prosimo vas, da zaradi lažje organizacije oz omejitev zaradi COVID-19 svojo udeležbo potrdite najpozneje do torka, 8. septembra 2020, na elektronski naslov knjiznica@zveza-slepih.si. Parkiranje je možno v Parkirni hiši Metelkova (Metelkova 11, Ljubljana). Knjižnica slepih in slabovidnih Minke Skaberne je od nje oddaljena 100 metrov.

HALO, ZIFS...?

Poberki iz dežurne svetovalne službe

Pokličite nas na 041 381 679, vse dni v tednu med 8.00 in 21.00 uro.

Nekaj poberkov iz dežurne svetovalne službe:

- Tudi v času krize se pojavljajo podobni problemi kot prej. Tako je klicatelj iz okolice Kamnika želel pomoč pri skrbstvu svojih otrok po ločitvi, saj da bivša žena ne skrbi dobro in dovolj zanje. Njega in ženo smo povabili nas svetovanje na društvo, vendar, po njegovih besedah, žena ne želi priti. Kot je znano, želimo pomagati vsem, še zlasti pa otrokom, saj je eden izmed otrok tudi že od rojstva invaliden;
- Številne objave v medijih pa so spodbudile tudi starejšo bralko iz okolice Logatca, ki je po moževi smrti izjemno osamljena ter razmišlja tudi o samomoru. Posredovali smo ji podatke Društva invalidov iz Logatca, kakor tudi Društva upokojencev iz Logatca, kjer imajo izjemno veliko število dnevnih aktivnosti in se bo tako lahko vključila v eno od številnih skupin, ki bodo po 1. septembru še bolj aktivno pričele s svojim delom. Klicala nas je večkrat, zato smo lahko v teh daljših pogovorih poskušali pomagati že na tej ravni, zlasti kar zadeva njeno samomorilno naravnost. Bila je zelo vesela, da je pri nas našla toliko razumevanja, saj se v samem Logatcu kaj dosti ne znajde in so ji tako potrebni številni napotki. Kakor tudi za vse ostale, ki nas dnevno kličejo, smo klicateljici na voljo vse dni in nas bo, vsaj tako pričakujemo, še večkrat klicala, saj ima še tudi kar nekaj težav s svojo materjo, ki ne živi v tem okolju in je že dopolnila častitljivo starost, vendar še vedno nista uspeli zgladiti medsebojnih odnosov;
- Klicala nas je tudi težka invalidka po možganski kapi S.V., ki je zdaj v rehabilitacijski obravnavi na URI Soča. Zaradi korona virusa je zdaj rehabilitacija združena na tri tedne s tem, da pacienti ne morejo za konec tedna več domov, saj bi na ta način lahko dobili usodni virus. Težava pa je tudi v tem, ker prav zaradi tega niso več dovoljeni obiski v tem času. S klicateljico se večkrat slišimo, saj je njen stik s svetom omejen zgolj na telefonsko povezavo. Ti klici ji zelo veliko pomenijo;
- Invalid s težko invalidnostjo se je tudi obrnil na nas za finančno pomoč pri premagovanju eksistenčnih težav. Ker tudi sami nimamo več sredstev in nam za ta posebni socialni program že dve leti sredstva niso bila odobrena, smo mu lahko le posodili manjši znesek, da bo lahko poplačal nekatere položnice. Ker se je to že dogajalo in to osebo tudi dobro poznamo, smo mu priskočili na pomoč, ker tudi ni več videl izhoda v življenju;
- Po priporočilu ZZS se je oglasila hčerka matere s hudo obliko demence in nas prosila za nekaj odgovorov pravne stroke. Ker teh pravnih znanj posebej nimamo, smo njena vprašanja takoj posredovali Nacionalnemu svetu invalidskih organizacij Slovenije in Združenju Spominčica – Alzheimer Slovenija. Pojasnilo v zvezi z vsemi temi vprašanji pa lahko že preberete na strani 4 te številke Sporočevalca;
- Pisala nam je bralka iz Ljubljane, ki je spraševala, kako deluje laična asistenca in kako jo lahko pridobijo za očeta po odhodu iz bolnice. Odgovorili smo ji, da se z osebno asistenco ne ukvarjamo, ker ta program nimamo priznan, zato smo jo napotili na sekretarja večje invalidske organizacije, kjer pa ta program že uspešno izvajajo;
- Klicala nas je tudi starejša gospa, ki zaradi depresivnosti in anksioznosti že dolga leta jemlje zdravila in je zaradi njih tudi manj mobilna. Ima hčerko, s katero enkrat tedensko obiskuje njen vrt. Dnevno gre na dvokilometrski sprehod, sicer pa je stalno pred televizorjem in nima kaj početi. Za začetek jo bo začela obiskovati naša izvajalka posebnega socialnega programa Veriga psihosocialne oskrbe in druženja. Če bo želela, ji bomo pa tudi pomagali, da se bo vključila v eno od številnih dnevnih aktivnosti.

IMELI SMO LJUDI... MIHA MAJCENIČ

Borut Pogačnik

Miha Majcenič in Anica Plemelj Foto: S.B.

Miha Majcenič se je rodil 23.7.1943 v Sladkem Vrhu. Leta 1971 je zaradi slabovidnosti prišel v delavnice Centra slepih in slabovidnih v Škofji Loki. V tem centru se je zaposlil in začel delati v delavnicah. Tam je tudi dočkal upokojitev. Njegova dolgoletna partnerka Anica Plemelj je pa bila telefonistka v tem centru in tam sta se tudi spoznala. V svojem stanovanju sta v skupnem gospodinjstvu živela osem let. Po njeni hujši bolezni pa je morala iti v oskrbo v dom, kjer pa jo je on vsakodnevno obiskoval. Ko se je tudi njemu zdravstveno stanje poslabšalo, to je bilo štiri leta nazaj, je tudi on moral v dom. Dopoldne ji je vsak dan skuhal dobro kavico.

Naša izvajalka posebnega socialnega programa pa ju je vsak teden obiskovala in ju bodrila pri njunem skupnem življenju, ki se je, žal, končalo v domu. Kljub temu sta bila vesela, da sta skupaj in uživala v malih radostih. Izvajalka bo doslej obiskovala samo Anico, kajti Mihovo življenje se je prehitro izteklo...

KEMIJSKI INŠTITUT NA PRAGU VELIKEGA USPEHA

Dr. Roman Jerala je včeraj oznanil, da je ljubljanski Kemijski inštitut pred velikim odkritjem Foto: ki.si

Včeraj in danes so slovenski mediji poročali o velikem odkritju Kemijskega inštituta iz Ljubljane.

V razvoj cepiva proti koronavirusu se je že zgodaj letos vključil **Kemijski inštitut**, ki je zdaj pred veliko iznajdbo cepiva za bolezen covid-19. Na Kemijskem inštitutu preliščijo virus na temelju plazmidne

deoksiribonukleinske kisline, ki vsebuje zapis za virusne proteine in v človeških celicah povzroči proizvodnjo virusnih proteinov, ki sprožijo tvorbo protiteles in zaščitnih celic T. To doslej še ni uspelo nobenim raziskovalcem do zdaj.

O naporih Kemijskega inštituta v tej smeri smo poročali že v **19. številki Sporočevalca**, ko se je na našo dežurno psihosocialno službo obrnila **Ivanka Komprej iz Prevalj**, bivša predsednica Rdečega križa, in se prijavila za prvo prostovoljko pri preizkusu tega cepiva.

Verjetno bo inštitut potreboval tudi prostovoljce, do zdaj pa so vse poskuse izvajali na laboratorijskih miših.

KOMARJEVA NEDELJA V ŠIŠKI Štefka Zlobec

Komarjeva nedelja

Foto: Spominčica – Alzheimer Slovenija

30. avgusta 2020, se je **Spominčica – Alzheimer Slovenija** udeležila tradicionalne prireditve **Komarjeva nedelja**, katero ime izhaja iz lokalnega ljudskega poimenovanja koledarske nedelje, ki neposredno sledi godu svetega Jerneja, zavetnika Stare cerkve v spodnji Šiški. Dogodek je organizirala Četrtna skupnost Šiška.

Med drugim je dogodek potekal tudi na stojnicah v Nakupovalnem središču **Aleja**. Tam smo se predstavili skupaj z drugimi lokalnimi društvi in nevladnimi organizacijami.

Ob 13. uri pa nas je pozdravili **podžupan Ljubljane Dejan Crnek, pater Gregor Kos, Tanja Vidic, predsednica Spominčice, Štefaniya L. Zlobec** in mnogi drugi. Po končanih nagovorih pa nas je čakala **pogostitev v Aleja Sky-ju**.

KONFERENCA O DOSTOPNOSTI IN UPORABI OBJEKTOV PRI UNIVERZALNI GRADNJI

Goran Kustura

Direktorat za prostor, graditev in stanovanja Ministrstva za okolje in prostor bo **15. septembra 2020** prek **Zooma** izvedel **Konferenco o dostopnosti in uporabi objektov pri univerzalni graditvi**, na kateri bodo z nagovorom in referati sodelovali tudi predstavniki invalidskega gibanja.

Udeležba na konferenci je **brezplačna**, potrebno pa se je prijaviti do 7. septembra 2020. Program v priponki, več informacij na naslednji povezavi: <https://www.gov.si/dogodki/2020-09-15-konferenca-o-dostopnosti-in-uporabi-objektov-pri-univerzalni-gradnji-prijava-do-7-9/>, prijave na tej: <https://www.1ka.si/a/295986>.

V KALIFORNIJI DIVJAJO VELIKI POŽARI

Dopisnica Janja Čolič iz Kalifornije

Požar v Kaliforniji

Foto: PROFIMEDIA

Čakam in čakam na boljši zrak. **Zaradi teh številnih silovitih požarov okoli Bay Area je zrak nasičen z dimom.**

Po poročanju Reutersa, je bilo v množici požarov v naravi v osrednji in severni Kaliforniji zaradi strele poškodovanih 43 gasilcev in civilistov, uničenih pa je bilo več kot 500 domov in drugih stavb. Evakuiranih je bilo tudi **več deset tisoč ljudi**. Tako se že dva tedna čim manj izpostavljam gibanju v naravi. Pa resnično obljubim, da bom takoj, ko se "zjasni", naredila kakšen prijeten izlet, da lahko obogatim pisanje s kakšno bolj optimistično sliko.

Da, to leto je resničen izpit za vse mlade in starejše na različnih področjih: Covid-19, požari, neurja, rasna nestrpnost. Vem pa, da se bo po vseh teh negativnostih na koncu porodilo nekaj pozitivnega.

Sporočevalca izdaja Združenje invalidov – Forum Slovenije, Linhartova 3, p.p. 2539, 1109 Ljubljana

Glavni in odgovorni urednik: Borut S. Pogačnik

Tajnica uredništva: Katarina Lukešević

Telefon: 041/381-679

e-naslov: info@zifs.si

Mednarodna standardna serijska številka: ISSN 2630 – 3639

Uredniški odbor sestavljajo: Borut Sever (NSIOS), Luka Pavlin (ZDSSS), Anton Petrič (ZDGNS), Jože Globokar (ZPS), Pavel Kranjc (ZMS), Drago Perko (Zveza ŠIS – SPK), Jože Ocvirk (Društvo za zdravje naroda), Klemen Porenta (Sonček), Niko Kostjukovskij (predstavnik bralcev)